

PFU-SAK NR. 080/12

KLAGER: Morgan Andersen
ADRESSE: Dampskipsbrygge 2, 1607 Fredrikstad
TELEFON:
PUBLIKASJON: Fredriksstad Blad (nett)
PUBLISERINGSDATO: 14.12.2011
STOFFOMRÅDE: Sport
GENRE: Nyhetsartikkel
SØKERSTIKKORD: Samtidig imøtegåelse, kontroll av opplysninger, saklighet og omtanke
REGISTRERT: 12.03.2012
BEHANDLET I SEKR.: 13.03.2012; tilsvaarsrunden innledet
BEHANDLES I PFU: 19.06.2012
FERDIGBEHANDLET: 19.06.2012
BEHANDLINGSTID: 97 dager
KLAGEGRUPPE: Idrettsleder
PFU-KONKLUSJON: Ikke brudd på god presseskikk
HENVISNING VVPL.: (3.2.)
RETTSBEHANDLING:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER: Parallell klage mot Aftenposten (sak 055/12), Verdens Gang (sak 078/12) og Dagbladet (sak 079/12 – løst i minnelighet).

SAMMENDRAG:

Fredriksstad Blad publiserte fredag 14. desember 2011 kl. 07:43 en artikkel i sin nettutgave (f-b.no) med tittelen «Inngikk ny "scoutingavtale" med svensk selskap». Artikkelen bygger i hovedsak på opplysninger fra Aftenposten samme dag (parallell klage). I ingressen står det:

«I løpet av den siste uken Morgan Andersen var adm. dir. i FFK ble et millionbeløp utbetalt til et svensk selskap for "Scouting & assistans Svenska marknaden", viser et dokument gjengitt i Aftenposten onsdag. Morgan Andersen var i denne perioden sykemeldt (...).»

Videre står det i brødteksten at fakturaen ble behandlet 25. mars 2008:

«Morgan Andersen står i fakturaen oppført som FFKs referanse. I praksis var Andersens tid i klubben over: i januar 2008 ble han i Oslo tingrett dømt for dokumentfalsk i "Mikel-saken". Morten Huth var Morgan Andersens etterfølger i direktørstolen (...). Det er også hans signatur som kan leses på dokumentet i Aftenposten (...). (...) Ifølge Aftenposten knyttes den hittil ukjente kontrakten til Abgar Barsom [svensk spiller; sekr. anm.] som kom til klubben i januar 2008. Fakturaen (...) viser dermed en slående parallell til avtalen mellom FFK og Sport & Net Group, Raio Piirajas [estisk spiller; sekr. anm.] estiske agentselskap. Det var da denne avtalen ble kjent offentlig at norske skattemyndigheter begynte å fatte interesse for FFK.»

Det står videre at Skatt Øst, Økokrim og politiet dagen i forveien slo til mot FFKs lokaler for å sikre **«det som myndighetene mener kan inneholde bevis for at FFK ved Morgan Andersen og Bjørn Jensen har medvirket til å unndra lønnsutbetalinger til Raio Piiraja til beskatning»**. Videre skriver avisen:

«Skattekrimsjefen i Skatt Øst (...) er ukjent med fakturaen Aftenposten trykker i dag. Han sier til samme avis at skattemyndighetene har vært forberedt på at flere avtaler av denne typen kan finnes, men at dette løfter saken "opp på et nytt nivå". F-b.no forsøkte tirsdag kveld gjentatte ganger å få kontakt med Morgans Andersen via ulike kanaler, uten hell.»

[Opplysningen om at klager var sykemeldt da avtalen ble inngått, ble lagt inn om kvelden 14. desember; sekr. anm.]

KLAGEN:

Klager er Morgan Andersen. Han skriver:

«Artikkelen inneholder usanne beskyldninger mot meg, avisen har ikke utøvet tilstrekkelig kildekritikk, jeg er ikke gitt anledning til samtidig imøtegåelse og avisen har ikke rettet og beklaget de usanne beskyldningene.»

Klager mener Fredriksstad Blad «ukritisk [har] gjengitt og videreformidlet Aftenpostens feilaktige påstander (...)». Det vises til at det «er direkte feil» at Sport & Net Group er Piirajas eget agentselskap. Klager reagerer også på at avisen omtaler at han ble siktet og pågrepet, og at det ble gjennomført husransakelse hos ham, uten at han får komme med noen samtidig imøtegåelse. Han påpeker at politiet beslagla telefonen og pc-en hans, slik at han selv var «ute av stand til å kommunisere».

Videre skriver klager at den omtalte avtalen av 2007 ble inngått av sportssjefen i klubben, og at han selv aldri har hatt noe med den å gjøre. Klager anfører at artikkelen heller ikke bringer noen bevis som dokumenterer at han har vært involvert. I klagen står det videre:

«Grunnen til at jeg er oppført som referanse, er at mitt navn henger igjen fra mitt ansettelsesforhold i FFK. Uansett er en faktura ingen dokumentasjon på at jeg har inngått den omtalte avtalen. Det må være et grunnleggende kildekritisk krav å finne ut (...) om det foreliggende dokumentet faktisk dokumenterer beskyldningene avisen fremsetter (...)»

Klager viser til Vær Varsom-plakaten punkt 3.2., og dernest til punkt 4.14., ettersom han ikke fikk anledning til samtidig imøtegåelse. Klager mener senere presiserende artikler ikke kan «rette opp den presseetiske feil som er begått ved ikke å innhente en samtidig imøtegåelse». Videre anføres brudd på punkt 4.13., og klager skriver:

«I dette tilfelle, hvor min integritet og troverdighet rammes hardt, slår også kravet til å beklage de uriktige opplysningene inn.»

Slik klager ser det er henvisningen til den såkalte Mikel-saken også et brudd på VVP 4.1., om å vektlegge saklighet og omtanke i innhold og presentasjon. Til dette skriver han:

«Ved å vise til at jeg tidligere er kjent skyldig i dokumentfalsk, forsøker åpenbart avisen å stemple meg, og dermed gjøre sin egen artikkel mer troverdig.»

Det vises også til en lignende henvisning i en tidligere publisert nettartikkel («Får bistand fra Økokrim i Oslo», publisert 13. desember).

TILSVARSRUNDEN:

Fredriksstad Blad skriver i sitt tilsvaer:

«Vår begrunnelse for å lage en sitatsak tidlig om morgenen 14. desember var for det første at Aftenpostens kilder i "Piiraja-saken" tidligere hadde vist seg å være svært gode og troverdige. For det andre: selve informasjonen om at det i FFK-systemet fantes en ny ukjent millionkontrakt var høyst interessant for våre lesere.»

Videre står det om kontakt med klager:

«Aftenposten hadde ifølge egen artikkel gjort samme erfaring som oss kvelden i forveien, nemlig at Morgan Andersen ikke besvarte henvendelser.»

Avisen viser til del to av VVP-punkt 4.14., om at debatt, kritikk og nyhetsformidling ikke må hindres ved at parter ikke er villig til å uttale seg. Det vises til at avisen jobbet videre med saken utover dagen, at de klokken 18.47 mottok en e-post fra klager, og at argumentene i denne umiddelbart ble publisert. Avisen gjorde samtidig leserne oppmerksomme på at de i en tidligere versjon av saken hadde hevdet at Morgan Andersen hadde inngått den omtalte avtalen, men at dette siden ble korrigert, ettersom «det er Morten Huths signatur som er å finne på millionutbetalingen (...). Morgan Andersens navn er derimot oppgitt som referanse på den samme fakturaen». Avisen påpeker i samme artikkel at e-posten kom fra samme adresse som redaksjonen hadde forsøkt å nå klager på kvelden før publisering.

Det vises videre til at Morgan Andersen «allerede sommeren 2007 arbeidet for å få den svenske spilleren [Abgar Barsom; sekr. anm.] til FFK». Avisen legger ved medieomtale av dette. Avisen påpeker at klager i slutten av november ga uttrykk for at han i Piiraja-saken kun ønsker å ytre seg til Fredriksstad Blad i form av leserinnlegg. Det påpekes også at begge avtalene fortsatt er under etterforskning, så vidt avisen kjenner til. Avslutningsvis mener avisen det er relevant å bringe lenke til Mikel-saken, blant annet fordi klager var sykemeldt fra FFK på grunn av rettssaken i denne saken.

Klager minner om at ingen er tiltalt eller dømt i Piiraja-saken, og mener det ikke kan være noe bevis for at han skal ha «inngått avtalen» at han tidligere har vist interesse for Barsom. Klager fastholder også at avisen ikke har gjort tilstrekkelig for å innhente samtidig imøtegåelse, eller for å «rette feilen på en korrekt måte». Klager henviser til at nettartikkelen ble publisert svært tidlig om morgenen, kort etter at Aftenpostens publisering må ha blitt kjent, og skriver:

«Det var viktigere å publisere en nyhet enn å gi undertegnede en mulighet til å direkte imøtegå FBs påstander.»

Det vises til at FB ikke sitter på bevisene Aftenposten bygger sine påstander på. Klager understreker også at han ikke har vært uvillig til å kommentere Barsom-saken, kun andre forhold. Han skriver også at FB allerede fra første publisering kunne vist til at klager var sykemeldt på det aktuelle tidspunktet, ettersom denne informasjonen var omtalt tidligere.

Klager avviser også å ha hatt noe å gjøre med «kontakt, kontrakt, forhandlinger eller signeringer som omhandler Abgar Barsom». Når det gjelder Mikel-saken, viser klager til at publiseringen skjedde lenge før han hadde brukt som argument at han var sykemeldt på grunn av denne saken.

Fredriksstad Blad understreker at den presseetiske vurderingen må ta utgangspunkt i situasjonen på publiseringstidspunktet. Avisen gjentar at den nye fakturaen hadde betydelig nyhetsinteresse «i en situasjon hvor FFK ble etterforsket og Morgan Andersen akkurat var siktet og pågrepet for en lignende sak». Avisen gjentar at klagers sykemelding ikke i seg selv innebærer «at han var uten innflytelse på inngåelsen av avtalen».

Videre skriver avisen:

«Det er ikke slik at det i seg selv innebærer brudd på god presseskikk dersom det blir publisert noe som viser seg å være faktisk uriktig, det avgjørende er hvorvidt redaksjonen har opptrådt innenfor rammen av de krav som i en løpende nyhetsdekning må stilles til forsvarlig kildekritikk.»

Om forsøkene på å innhente imøtegåelse, som avisen igangsatte i forbindelse med razziaen tirsdag kveld 13. desember, skriver avisen:

«Disse forsøkene omfattet også henvendelse pr e-post, og det var fra den samme e-postadressen Andersens kommentar til Barsom-avtalen rent faktisk kom onsdag kveld. (...) Sett fra avisens side ble det oppfattet slik at Andersen ikke ønsket å besvare henvendelser fra avisen. Det var intet i situasjonen onsdag morgen som tilsa at Andersen ville ombestemme seg.»

Avisen mener sakens betydelige nyhetsinteresse tilsier at det var riktig å publisere artikkelen uten å vente på en mulig kommentar fra klager. Det understrekes igjen at klagers kommentarer nærmest i sin helhet ble publisert da de kom avisen i hende.

PRESSENS FAGLIGE UTVALG UTTALER:

Klagen dreier seg om en nettartikkel i Fredriksstad Blad som siterer en artikkel publisert i Aftenpostens papirutgave samme dag. Artikkelen refererer til den såkalte Piiraja-saken, der Fredrikstad Fotballklubb (FFK) og en estisk fotballspiller er mistenkt for skatteunndragelse i forbindelse med en kontraktsinngåelse i 2007, som på papiret gjaldt såkalt scouting i det baltiske spillermarkedet. I artikkelen knyttes Piiraja-saken til en ny sak: Aftenposten har fått tilgang til en faktura som avisen mener viser at en tilsvarende avtale kan være gjort med et svensk selskap (gjennom et sveitsisk selskap). Ifølge artikkelen står tidligere FFK-direktør Morgan Andersen oppført som referanse på den omtalte fakturaen.

Klager, Morgan Andersen, mener artikkelen ukritisk viderebringer Aftenpostens feilaktige påstander. Han reagerer på mangelfull kildekritikk, manglende anledning til samtidig imøtegåelse, og på at avisen ikke har rettet og beklaget feilaktige opplysninger på tilfredsstillende måte. Slik klager ser det, opptrer avisen også usaklig og uomtenksomt, når den omtaler en sak der han tidligere er dømt for dokumentfalsk.

Pressens Faglige Utvalg vil innledningsvis påpeke at de pågående sakene knyttet til fotballklubben som klager var direktør for, er av stor offentlig interesse.

Slik utvalget ser det, må klager også tåle at mediene retter et kritisk søkelys mot ham i kraft av de sentrale stillingene han har hatt i norsk fotball. Selv om utvalget kan forstå at klager misliker at Mikel-saken trekkes frem i den påklagede artikkelen, mener utvalget at avisen måtte ha anledning til å gjøre dette, og at omtalen også var relevant.

Medier har selvsagt rett til å sitere hverandre. Men utvalget har ved gjentatte anledninger presisert den selvstendige plikten alle medier har til å vurdere etikken i egen publisasjon. At Aftenposten tidligere har hatt «gode og troverdige» kilder, fritar ikke Fredriksstad Blad for selv å undersøke og vurdere det som publiseres. Slik utvalget ser det, er det imidlertid ikke påvist faktiske feil av en slik art at publiseringen medfører brudd på Vær Varsom-plakatens punkt 3.2., om kontroll av opplysninger. Utvalget merker seg at Andersens sykemelding ble omtalt i den påklagede artikkelen så snart redaksjonen ble gjort oppmerksom på dette forholdet.

Utvalget merker seg videre at Fredriksstad Blad har unnlatt å bringe konstanterende opplysninger om hvem som skal ha inngått den omtalte avtalen, og at avisen i mindre grad enn Aftenposten har fokusert på klageren. Avisen har ikke tatt kontakt med klager før den påklagede artikkelen ble publisert, og har derfor ikke i forkant forelagt ham de nye påstandene som fremsettes. Derimot ble klagers fremstilling publisert så snart hans synspunkter kom avisen i hende. Utvalget mener avisen med fordel kunne forsøkt å nå klager før publisering, men sett i lys av forbeholdene som er tatt i artikkelen, mener utvalget dette ikke var presseetisk påkrevet.

Etter en samlet vurdering finner utvalget at Fredriksstad Blad ikke har brutt god presseskikk.

Oslo, 19. juni 2012

Line Noer Borrevik,
Kirsti Nielsen, Martin Riber Sparre, Håkon Borud
Henrik Syse, Camilla Serck-Hanssen, Reidun Førde